

Ledenbericht

5e jaargang, no. 2/3 - september 2020

Den Haag-Haaglanden
HUMANISTISCH
VERBOND

Van het bestuur

Beste leden,

Langzamerhand raken de meesten van ons gewend aan de wensen en afspraken om ons samenleven zo goed als kan vorm te geven en tegelijkertijd de besmettingskansen zo klein mogelijk te houden: we zijn en worden uitgedaagd, onze mogelijkheden te verkennen en aan te passen.

Voor onze afdeling geldt dat laatste ook. Zo hebben we recent - voor het eerst via een live stream (de techniek waarbij je via internet mee kunt kijken) - een interessante discussie kunnen volgen met de filosoof René ten Bos over zijn nieuwe boek "De Coronastorm". Deze vond plaats in Utopie, sinds enige tijd onze vaste locatie voor bijeenkomsten. De voordracht leidde tot een levendige discussie over onder meer de democratie-beperkende maatregelen die zijn genomen en over zelfbeslissingsrecht.

Ook hebben er in de afgelopen weken een aantal huiskamer bijeenkomsten plaatsgevonden bij leden thuis, waar met kleine groepjes werd gesproken over ieders ervaringen tijdens de Coronatijd.

Herstart Humanistische Cafés en cursussen

Wat tot nu toe nog niet kon, zijn de Huma-

nistische Cafés en ook de cursussen zijn nog niet begonnen. Het bestuur heeft besloten dat we vanaf september deze activiteiten weer gaan opstarten, uiteraard met respect voor de maatregelen om verspreiding van het Covid-virus te voorkomen.

Ik raad u aan om regelmatig even naar onze website te gaan, daar kunt u naast de agenda, ook alle andere relevante informatie vinden.

Viering jubileum 75 jaar Humanistisch Verbond in Den Haag

Wat u in ieder geval alvast in uw agenda kunt zetten is dat op 5 februari 2021 het Humanistisch Verbond zijn 75 jarig jubileum viert in de Koninklijke Schouwburg. Meer informatie hierover volgt nog, maar we zijn heel blij en trots dat we als afdeling Den Haag-Haaglanden ook een beetje gastheer/vrouw kunnen zijn voor dit mooie evenement.

Gespreksbijeenkomsten input meerjaren-beleidsplan

In de voorbereiding op het nieuwe landelijke meerjarenbeleidsplan organiseert het HV regionaal workshops om input vanuit de leden te krijgen. Uiteraard dragen wij

daar ook graag ons steentje aan bij. Opzet is vooral, om met elkaar eens goed door te spreken welke onderwerpen wij van zo groot belang vinden voor humanisten, dat het HV daar in de periode 2021-2024 landelijk mee aan de slag moet.

Dergelijke gesprekken worden in meerdere afdelingen georganiseerd en zullen moeten leiden tot een beleidsagenda waar de leden helemaal achter staan en die ook voor de afdeling Haaglanden een richtsnoer zal zijn voor de te organiseren activiteiten. *De workshop is gepland voor zaterdag 5 september van 15.00 uur tot 17.00 uur.* Verderop in dit ledenbericht meer hierover.

Ik hoop dat we zo, ondanks de relatieve beperkingen waar we nog wel even mee zullen moeten leven, toch weer bij elkaar kunnen komen en met elkaar in gesprek kunnen gaan, want er gebeuren veel dingen die vanuit het oogpunt van verantwoordelijkheid en redelijkheid meer aandacht verdienen dan ze in het publieke debat nu krijgen.

In dit ledenbericht veel informatie over deze activiteiten. Tot ziens bij een van onze bijeenkomsten!

Ludolf van Hasselt, voorzitter

Van de redactie

Agenda & programma

Als vaste lezer van ons ledenbericht bent u gewend dat hier ook de activiteitenagenda voor de komende periode is opgenomen. Door alle restricties en wijzigingen in verband met corona kunnen wij op dit moment niet met alle zekerheid alle plannen communiceren. Daarom kiezen wij ervoor, de informatie zo actueel mogelijk bij te houden op onze website. Via de mail blijven we u ook attenderen op bijeenkomsten die we organiseren.

Zoals eerder al aangegeven is de organisatie van de wandelingen nu geheel in handen van de Vrije Academie, u kunt op hun site (<https://www.vrijeacademie.nl/ons-aanbod/een-haagse-wandeling-door-de-verlichting/>) de gewenste informatie daarover vinden.

Prinsjesdagontbijt / Prinsjesdagviering

De gebruikelijke Prinsjesdagviering door de levensbeschouwelijke organisaties van Den Haag kan dit jaar geen doorgang vinden in de gebruikelijke vorm: de Grote of St. Jacobskerk is gereserveerd voor de officiële opening van de Staten Generaal, omdat de Ridderzaal daar i.v.m. de afstandsmaatregelen niet voor kan dienen.

De viering zal plaatsvinden in de Jacobuskerk, Parkstraat van 10.30 tot 11.00 uur, met daarin een hoofdtoespraak (door Brahma Kumaris), een filmpje (van 10 min.) met alle stromingen en de korte toespraak van het HV (door Erwin Kamp).

Van de film wordt een korte versie (2-3 min.) gemaakt voor sociale media.

De kerk kan slechts 94 mensen coronaproof herbergen en wordt daarom live gestreamd. We onderzoeken nog of het mogelijk zal zijn, de stream in beperkt groepsverband bij bijv. Utopie te volgen en houden u op de hoogte.

Het afdelingsbestuur heeft om voor de hand liggende redenen besloten om het Prinsjesdagontbijt, dat we altijd aanbieden aan onze humanistische partners en betrokken leden en dat voorafgaat aan de viering, dit jaar geen doorgang te laten vinden.

Gespreksbijeenkomst

ter voorbereiding op het landelijke meerjarenbeleidsplan

5 september 2020

Wat kan het Humanisme betekenen; hoe komen we tot een humanistische agenda?

Zonder overdrijving kan worden gesteld dat de samenleving op haar grondvesten trilt: het Corona-virus dat als pandemie over grote delen van de wereld raast, veel levens kost of aantast en in veel landen leidt tot maatregelen die individuele vrijheid ondergeschikt maken aan verregaande controlerende bevoegdheden van de overheid; een economische recessie die de kloof tussen arm en rijk verder vergroot; steeds merkbaardere gevolgen van de klimaatverandering met effecten op de natuur en de mondiale samenleving. Eenvoudige ant-

woorden zijn er niet. Naast de inzichten van bestuurders, wetenschappers en andere deskundigen die naarstig op zoek zijn naar antwoorden op deze vraagstukken, zullen ook levensovertuiging en politieke ideologieën een belangrijk onderliggend kompas (moeten) vormen.

Het politieke landschap in ons land is danig versnipperd, moreel en politiek leiderschap ontbreken om ons mede richting te geven in deze complexe wereld.

Welke rol kan of moet het Humanisme in dit verband op zich nemen?

Deze en andere vragen staan centraal in de lopende, landelijke discussie over de toekomst van het Humanisme en de rol van het Humanistisch Verbond hierin.

U kunt hierover meepraten op zaterdag 5 september 2020 van 15 -17 uur in een zaal boven het Centraal Station Den Haag, gebouw Sticthage. Aanmeldingen lopen via info@humanistischverbondenhaag.nl.

Uiteraard werken we vanuit de coronaregels. Er is daarom ruimte voor max. 30 leden.

In een open, gestructureerd gesprek willen we “onderzoeken” welke rol het humanisme kan spelen bij het omgaan met de grote maatschappelijke vraagstukken. Deze zijn zo immens, dat op basis van concrete prioriteiten keuzes moeten worden gemaakt, waar we in de komende jaren de focus willen leggen. De gesprekken hierover vinden op verzoek van landelijk plaats in regionaal verband binnen een groot aantal HV afdelingen.

De uitkomsten dienen als input voor het toekomstig te voeren beleid van het Humanistisch Verbond en de mogelijke impact op de vormgeving van de organisatie. In de algemene ledenvergadering van dit jaar (november 2020) zal dit een belangrijk thema zijn.

Het afdelingsbestuur roept iedereen die het belang van het Humanisme in dit tijds-gewricht onderkent, op aan deze discussie deel te nemen. U ontvangt tijdig nadere informatie en het programma. Ook leden uit omliggende regio's (Delft, Leiden, Midden-Holland) zijn van harte welkom.

lifestream

Lifestream, de naam van de website waar u handreikingen vindt van het HV voor alledaagse levensvragen en de rituelen daarbij

Levensvragen, zin vragen en de behoefte aan rituelen zijn van alle tijden. En in wezen zijn ze het meest menselijke van de mens. Op de website Lifestream, opgezet door het Humanistisch Verbond, staan artikelen en praktische informatie geïnspireerd op het humanisme.

Mensen die zoeken naar meer zin en inspiratie kunnen via Lifestream verhalen, tips en dienstverleners, o.a. bij trouwerijen of overlijden, vinden. Ook als je in een dip zit kun je op de site terecht.

Zie voor meer informatie de website: www.lifestream.nl/.

Het eerste huiskamergesprek: ‘warm’

Zoals u weet, organiseert het HV afdelingsbestuur huiskamergesprekken, zodat de deelnemers in een klein gezelschap hun ervaringen en gevoelens in de afgelopen Corona-periode met elkaar kunnen delen. De huiskamers zijn groot genoeg om op voldoende afstand van elkaar te kunnen zitten.

Het eerste gesprek heeft medio juli bij Richard Hollander thuis plaatsgevonden; er waren zes deelnemers. Ieder vertelde in alle openheid over zichzelf en de eigen ervaringen in de afgelopen tijd. Rode draad was de ingrijpende ervaring van het thuiswerken en het sociaal isolement. Het gemis aan fysiek contact met geliefden - vooral de kinderen en kleinkinderen - was voor sommigen heftig. De sfeer was zeer geanimeerd; één lid benoemde het als “een warm kringgesprek”, met een diversiteit aan mensen en levensstijlen. “Die zijn voor de één drastischer veranderd dan voor de ander”.

Al pratende was de slotvraag: hoe willen we dat het nieuwe maatschappelijke normaal

eruit gaat zien, als we niet terug willen of kunnen naar het oude normaal? Kan het Humanistisch Verbond vanuit zijn basiswaarden helpen bij het formuleren van dat nieuwe normaal? Alle deelnemers misten op dit punt in het land een “moreel leiderschap”; zou het HV in dat gat kunnen springen?

De aanwezigen vonden deze formule zeer geslaagd. Het is een goede aanvulling op de grotere bijeenkomsten, zoals het HV-café, cursussen en lezingen. Immers, in deze gesprekken komt het persoonlijke, “kleine” verhaal beter tot zijn recht. Dit geeft vorm aan een breed levende behoefte aan verbinden en het delen van verhalen.

Volgende gesprekken: inschrijven is nog mogelijk

Voor de gesprekken in september en oktober 2020 zijn op het moment van schrijven van dit ledenbericht op diverse data nog plekken beschikbaar. Via de e-mail attenderen we u op de data, houd dus uw mail in de gaten.

Terugblik

Gesprek bij gestreamde voordracht met Q&A door René ten Bos

Op dinsdag 7 juli 2020 hield de filosoof René ten Bos in Nijmegen een lezing over zijn boek 'De Coronastorm, hoe een virus ons verstand wegvaagde'. De lezing maakte deel uit van de Radboud Reflects-bijeenkomsten. Deze gebeurtenis werd 'live gestreamd', (beschikbaar gemaakt via Internet)", zodat wij in Den Haag - georganiseerd door onze afdeling - zijn lezing toch konden bijwonen. Dat deden we in nauwe samenwerking met Utopie aan de Waldeck Pymontkade. De opkomst was met ruim 20 mensen, ondanks de vrij korte termijn, goed.

René ten Bos probeert in zijn boek de betekenis van de coronacrisis filosofisch te duiden. Dat doet hij aan de hand van 26 concepten gekoppeld aan de 26 letters van ons alfabet. In de lezing beperkte hij zich tot de concepten Deskundigheid, Preventie en Oorlogstaal.

Deskundige wetenschappers spreken over waarschijnlijkheden. Dat kan ertoe leiden dat mensen wetenschappers gaan wantrouwen: in de ontwikkeling van het denken en

onderzoeken komen ze immers 'steeds met nieuwe gegevens'. Wat voor deskundige ben je dan ...?

Bij Preventie wijst Ten Bos op de samenhang van milieu en gezondheid, waarbij we als mens toch makkelijker bezig zijn met concrete maatregelen met betrekking tot gezondheid, dan met het verder van ons afstaande, abstractere begrip 'milieu'.

Bij de bespreking van het begrip Oorlogstaal stelt Ten Bos de vraag of je mag stellen dat we 'in oorlog zijn' met het virus: hij signaleert dat mensen in de maatregelen en in taalgebruik overeenkomsten ervaren met oorlogsgeweld. We spreken bijvoorbeeld van 'slachtoffers' (mensen met corona of aan corona overlijden heten 'slachtoffer', terwijl we het bij ziekte normaal gesproken hebben over patiënten); we klappen voor 'onze helden'.

Wat ingewikkelder wordt het in zijn boek als hij meldt dat hij aanwijzingen ziet voor een soort 'coronafascisme': veel paniekerige

angst, bereidheid tot collectieve opoffering, we accepteren 'nu-even-wat-minder-democratie', er is een gemeenschappelijke vijand benoemd die ons dwingt tot "samen", er zijn dringende oproepen de 'grote leider te volgen'. Allemaal fenomenen en gemoedstoestanden, die we ook tegenkomen in de ontwikkelingsfasen naar fascisme. De voorlopige conclusie: behoud alertheid, wees kritisch - onder meer ten aanzien van de voorgestelde Coronawet.

U kunt het verhaal van Ten Bos terugvinden op de website van Radboud Reflects (www.radboudreflects.nl). Een van de Humanistische Cafés in de herfst van 2020 zal gewijd zijn aan de voorgestelde Coronawet.

Humanistische Cafés

Binnenkort starten we voorzichtig weer met onze Humanistische Cafés. Voorzichtig, omdat we op basis van de RIVM-richtlijnen aan een aantal beperkingen zijn gebonden met als belangrijkste richtlijn de 1,5 m afstand.

Dit betekent, dat er voor onze cafés bij Utopie een maximum aantal bezoekers van 30-35 geldt (mede afhankelijk van het aantal personen dat tot één huishouden behoort). Dit maakt van te voren aanmelden noodzakelijk.

De Humanistische Cafés zijn weer op donderdagen van 18.30 - 20.00 uur met de mogelijkheid om vooraf - al dan niet gezamenlijk - iets te eten, en na afloop een informele afsluiting voor wie wil met een drankje.

Om zoveel mogelijk mensen te kunnen bereiken heeft Utopie de mogelijkheid van streaming geïntroduceerd. Dit betekent dat u ook thuis achter uw pc, laptop of op uw tablet de bijeenkomst rechtstreek via Internet kunt volgen. Het afdelingsbestuur

probeert op deze manier zoveel mogelijk mensen bij de activiteiten en gesprekken te betrekken.

In de uitnodiging voor het desbetreffende café nemen we de benodigde informatie op en volgt de toelichting.

Data en locatie

1 oktober, 29 oktober en 26 november 2020 in Grand Café Utopie, Waldeck Pymontkade 116 in Den Haag.
Reserveer de data alvast in uw agenda!

Omdat er op dit moment zo veel gebeurt, is het moeilijk om nu al per datum het exacte thema vast te leggen.

In voorbereiding zijn de volgende onderwerpen:

- Coronawet

Wat betekent deze voor de individuele vrijheid in relatie tot de verregaande controlerende bevoegdheden van de overheid

- Wet op de orgaandonatie

Wat betekent dit o.a. voor de nabestaanden

- Duurzaamheid in relatie tot klimaatverandering

Hoe kun je hier een humanistisch perspectief aan koppelen? Zien we nieuwe strategieën vanuit de ervaringen in de corona-periode?

Op onze website zult u te zijner tijd de nodige informatie kunnen vinden. Daarnaast zullen wij u via de mail tijdig op de hoogte brengen.

Verdiepingsdag *Goed leven, goede dood*

Zaterdag 12 september 2020, 10.00 – 16.00 uur

Locatie: Amadeus, Traviatastraat 25, Den Haag

(rolstoeltoegankelijk/vrij parkeren/ te bereiken met tram 3 en bus 23)

Hoe kijk je naar de dood? Die van jezelf en de ander. Welke emoties komen er bij je naar boven? Hoe verhoud je je tot jouw sterfelijkheid? En hoe vertaalt zich dit naar het gesprek met de ander, ook als die ander dat gesprek aangaan lastig vindt? Praten over de dood helpt ook bij het nadenken over wat je belangrijk vindt in het leven. Bij een goed leven hoort een goede dood.

In interactie met docente Reine Rek ga je op zoek naar jouw omgang met de dood. Je onderzoekt de gevoelens die de dood ongemakkelijk maken. En je oefent hoe je het gesprek over de dood aan kan gaan. Je leert jezelf kennen, hoe je erin staat, wat je wilt en juist níet wilt. En hoe je het gesprek met een ander hierover voert. We gebruiken de inzichten van verschillende filosofen maar de belangrijkste bron van wijsheid zijn de andere deelnemers en jijzelf.

Programma

1e deel: hoe kijk je naar de dood?

Welke overtuigingen en emoties spelen hierin een rol? We gebruiken de ideeën van René Gude, Christa Anbeek en Joep Dohmen als springplank om meer inzicht te krijgen.

2e deel: hoe je het gesprek voert

Wat vind jij belangrijk om te bespreken met betrekking tot je eigen dood of die van een geliefde? Hoe ga je dit gesprek aan?

Prijs (inclusief koffie/thee)

€ 60 standaard

€ 40 leden Humanistisch Verbond

€ 30 bij minimum inkomen en studenten

€ 20 leden Humanistisch Verbond met een minimum inkomen.

Aanmelden via www.cursushumanisme.nu

De lunch à € 6,- is niet in de prijs inbegrepen. Wil je van de lunch gebruik maken, graag tot uiterlijk 28 augustus opgeven via info@humanistischverbondenhaag.nl. Betaling op 12 september (contant of pin). Je mag ook je eigen lunch meenemen.

Reine Rek is een humanisticus die spreekt, counsell en presenteert. Je kunt haar zien als een soort handelaar in ideeën en observaties. Samen met de deelnemers, cliënten of publiek onderzoekt ze levensvragen aan de hand van inzichten uit de filosofie, psychologie en diverse spirituele stromingen. Dit doet ze in de vorm van interactieve lezingen, cursussen, workshops en (gesproken) columns. Ze werkt o.a. als docent voor The School of Life en het Humanistisch Verbond.

Nieuwe bestuursleden stellen zich voor

Hella Prins (secretaris)

Nog maar een paar jaar lid van het Humanistisch Verbond, wel al een leven lang humanist: opgegroeid in de jaren vijftig en zestig in een actieve vrijzinnig-hervormde omgeving heb ik mij voortdurend uitgenodigd gevoeld om een leergierige en verantwoordelijke volwassene te zijn. Het geloof hield mede daardoor al snel geen stand meer voor mij, behalve dan het geloof in de medemens.

In 2019 maakte ik deel uit van de werkgroep van onze afdeling die een document heeft opgesteld, hoe te komen tot meer verbinding tussen de leden, tussen het bestuur en de leden van de afdeling en meer het contact te vinden met gelijkgestemden buiten de organisatie van het HV en om de stem van het humanisme ook in deze regio luider te laten doorklinken.

Sinds 1974 woon ik in Den Haag, alleenstaand sinds in 2007 mijn man overleed, ik heb drie (schoon-)kinderen en drie kleinkinderen en woon met mijn twee katten in de Vruchtenbuurt. Ik houd van het “kleine” gesprek en hoop als bestuurslid in de komende tijd bij te dragen aan een actieve, zichzelf verder ontplooiende afdeling met oog voor elkaar en de ander.

Bert Verzijl (lid)

Wat mij werkelijk inspireert zijn mensen. Oog te hebben voor de stilte die er mag zijn en ruimte geven voor het gesprek. Dit geeft inzicht in het hoe en het waarom. Wat maakt dat de dingen gaan zoals ze gaan? Met de eigenheid van mensen als uitgangspunt en hiermee samen de wereld mooier maken. Dat is mijn drijfveer. Vanuit de overtuiging dat ieder mens het in zich heeft.

Mijn persoonlijke missie is: “leren, groei en ondernemerschap te stimuleren, faciliteren in anderen en in mijzelf”. Hierbij is ondernemerschap wat mij betreft het heft in eigen handen nemen in je leven en je werk.

In de ruim 30 jaar van mijn carrière en bijna 25 jaar als ondernemer in grote en kleinere organisaties heb ik met vele mensen mogen samenwerken, van mogen leren en mogen stimuleren. Sinds juni 2019 ben ik met pensioen wat me de ruimte geeft om, samen met het bestuur, het Humanistisch Verbond Den Haag verder uit te bouwen.

Paideia

Totalitaire regimes, verboden kunst en verbeelding

Zaterdag 21 november - 11.00-15.30 u, incl. lunch

Amadeus, Traviatastraat 25, 2555 VG Den Haag

In de 19e eeuw vonden in de Westerse wereld grote sociaaleconomische veranderingen en een enorme bevolkingsgroei plaats. Dit had tot gevolg dat bestaande sociale structuren en levensbeschouwelijke kaders verdwenen. In de 20e eeuw, met twee wereldoorlogen, werd dit proces versterkt. In grote delen van Europa kwamen totalitaire

regimes aan de macht die zeer ingrijpende en bloedige maatschappelijke veranderingen teweeg brachten.

In totalitaire staten wordt de hele maatschappij ondergeschikt gemaakt aan het staatsidee en de politiek, ook de kunst. In de Sovjet Unie moest kunst de paradijselijke toestand laten zien waartoe het socialisme uiteindelijk zou leiden. De Duitse term Entartete Kunst ontstond toen Adolf Hitler in 1935 opriep tot vernietiging van alle moderne en internationale kunststijlen. Alleen kunst die voldeed aan de eisen van het nationaalsocialisme was toegestaan. Veel kunstenaars verlieten daarop Duitsland.

Verbeeldingskracht heeft grote invloed op ons leven. Mensen kunnen zich voorstellen dat hun leven anders kan zijn dan het nu is. Ze kunnen de feitelijke situatie zien in het licht van wat mogelijk is. Dat vermogen ligt ten grondslag aan onze bereidheid om dingen te veranderen. Pas als we ons een voorstelling kunnen maken van hoe iets eruit zou kunnen zien, zijn we bereid stappen te zetten om dat te realiseren.

Programma

- 11.00 u *Jos de Wit*
Communisme en Nazisme in historisch perspectief
- 11.45 u *Anne Marie Boorsma*
Goed/Fout, over kunst in oorlogstijd
- 13.00 u Lunch
- 14.00 u *Hans Alma*
Werken met verbeelding
- 15.00 u Afsluitende discussie
- 15.30 u Sluiting (mogelijkheid om daarna nog met elkaar een drankje te drinken).

Aanmelden: Tot uiterlijk 1 november 2020 via info@humanitischverbondenhaag.nl

Eigen bijdrage: € 50,- (leden) / € 65,- (niet-leden) incl. koffie, thee, lunch en digitale hand out.

Betalen: Het betreffende bedrag s.v.p. overmaken op banknummer NL97 TRIO 019 8435 363 t.n.v. HV Den Haag o.v.v. Paideia Verboden Kunst 2020.

Jos de Wit is historicus en filosoof. Hij verzorgt cursussen en colleges over 'kopstukken van het humanisme' zoals Socrates, Voltaire, Marx, Siddharta, Averroës, Spinoza, Nietzsche en Hannah Arendt. In september 2020 is zijn boek Kopstukken van het Humanisme verschenen bij uitgeverij Thoth. Jos verzorgt de wandelingen Een Haagse Reis door de Verlichting en Grondleggers van de Democratie door Den Haag.

Anne Marie Boorsma is kunsthistorica en geeft al achtentwintig jaar cursussen kunstgeschiedenis en kunsthistorische lezingen in Den Haag en Voorburg. Hierbij kiest zij thema's uit de 19de en de 20ste eeuw en uit de hedendaagse kunst. In haar cursussen komen verschillende kunststromingen aan bod, zoals het expressionisme, de nieuwe zakelijkheid, surrealisme, magisch realisme, kunst tijdens het naziregime, pop art, performance, hyperrealisme, neo-expressionisme, graffiti, eclecticisme.

Hans Alma is hoogleraar hedendaags humanisme aan de faculteit Letteren en Wijsbegeerte van de Vrije Universiteit Brussel. Zij werkte voordien als hoogleraar aan de Universiteit voor Humanistiek in Utrecht, waar zij de eerste vrouwelijke rector in Nederland was. Zij richt zich op de rol van verbeelding in zingeving en levensbeschouwing, en op de ontwikkeling van humanisme in relatie tot levensbeschouwelijke diversiteit. Daarnaast heeft zij een eigen praktijk op het gebied van coaching en training, een werkplaats voor zinvol leven en werken.

Het nieuwe denken rond 1900

Op de zaterdagen 3 en 10 oktober staat het nieuwe denken rond 1900 centraal.

Op 3 oktober brengen we een bezoek aan woningcomplex de Papaverhof in Den Haag.

Op 10 oktober verzorgen we lezingen over nieuwe levensbeschouwingen en ontwikkelingen in vormgeving en architectuur.

Zaterdag 3 oktober, 14.00-16.00 u Bezoek aan wooncomplex Papaverhof, Den Haag

Om 14.00 u worden we verwacht bij de Coöperatieve Woningbouw-Vereeniging Tuinstadwijk "Daal en Berg", Klimopstraat 48A, Bestuurskamer. Onze gastheer is Jos Praat, voorzitter van de woningcoöperatie.

Programma

- 14.00 u Ontvangst, inleiding en stellen van vragen
- 14.30 u Rondleiding complex met eventueel bezoek aan een woning
- 16.00 u Einde

De Papaverhof is een wooncomplex in de Haagse Bloemenbuurt. De woningen werden ontworpen door De Stijl-architect Jan Wils en in 1921 gebouwd in opdracht van Coöperatieve Woningvereniging Tuinstadwijk Daal en Berg, opgericht in 1917. Het doel van Daal en Berg was het bouwen van een omvangrijke tuinstadwijk van circa 1.000 'middenstandswoningen' tussen Den Haag en Loosduinen. De Papaverhof is een Rijksmonument dat wordt gerekend tot de 'Top 100 van de Rijksdienst voor de Monumentenzorg' uit 1990.

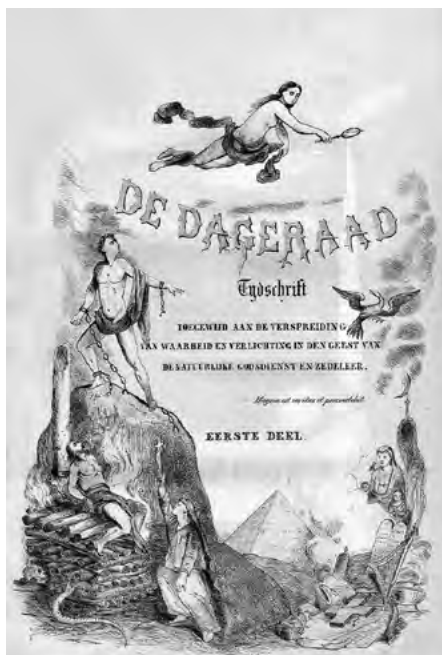
Aan de rondleiding zijn geen kosten verbonden. I.v.m. de coronamaatregelen zijn 10 deelnemers toegestaan.

Aanmelden tot uiterlijk 25 september via info@humanistischverbondenhaag.nl.

Zaterdag 10 oktober, 11.00-13.00 u Lezingen Het Nieuwe Denken rond 1900 Grand Café Utopie, Waldeck Pyramontkade 116, 2518 JR Den Haag (tram 3 stopt voor de deur)

Programma

- 10.45 u Inloop
- 11.00 u Het nieuwe denken, alternatieve levensbeschouwingen door Jos de Wit
- 12.00 u Pauze
- 12.15 u De Stijl en Bauhaus, nieuwe vormgeving en architectuur door Inge Camfferman
- 13.00 u Sluiting

De 19e eeuw was een eeuw van grote maatschappelijke veranderingen. Mede door de Industriële Revolutie groeide en verstedelijkte de bevolking en nieuwe wetenschappelijke en technologische ontdekkingen ontstonden. Het gevolg was dat traditionele verbanden en waarden onder druk en ter discussie kwamen te staan. Door onder meer de aanvallen van de verlichtingsfilosofen verloor het Christendom in een hoog tempo de aansluiting met de tijd en kon geen zingevingskader meer bieden.

Hierdoor ontstonden nieuwe levensbeschouwingen, zoals de atheïstisch-humanistische vereniging van vrijdenkers De Dageraad, en stromingen als theosofie, antroposofie, Rozenkruisers en spiritisme.

Ook in de kunst zocht men naar nieuwe vormen en mogelijkheden. De grenzen dienden te worden verlegd, kunst werd experimenteel. In Nederland ontstond De Stijl, een nieuwe kunststroming, in 1917 opgericht door Theo van Doesburg en Piet Mondriaan. De Stijl had grote invloed op de in 1919 door Walter Gropius in het Duitse Weimar opgerichte rijkschool voor architecten, kunstenaars en industrieel ontwerpers, beter bekend als het Bauhaus.

Aanmelden en kosten lezingen

Aanmelden tot uiterlijk 26 september via info@humanistischverbondenhaag.nl. Kosten: € 35,- (HV-leden) / € 45,- (niet-leden), inclusief digitale hand out. Het bedrag overmaken op banknummer NL97 TRIO 019 8435 363 t.n.v. HV Den Haag o.v.v. Het Nieuwe Denken 2020.

Colofon

Bestuur

Ludolf van Hasselt (voorzitter)
Hella Prins (secretaris)
Kees Overmeer (penningmeester)
Marjan Duijm (lid)
Luc Meuwese (lid)
Bert Verzijl (lid)

Secretariaat

Judith Mos

Adres: Citroenstraat 56

2564 PM Den Haag

Telefoon: 06 - 573 70 445

E-mail: info@humanistischverbondenhaag.nl

Website: www.humanistischverbondenhaag.nl

Redactie Ledenbericht

Hella Prins en Bert Verzijl

Het Ledenbericht verschijnt 4 x per jaar.

Reacties zijn altijd welkom. De redactie behoudt zich het recht voor deze na overleg met de indien al dan niet te plaatsen of wijzigingen aan te brengen.

Het Humanistisch Verbond, afdeling Den Haag-Haaglanden is een afdeling van het landelijk Humanistisch Verbond en werkt vanuit de statuten en het huishoudelijk reglement van het Humanistisch Verbond.

Vormgeving en druk

Pasmans, Den Haag

Oplage: 800 exemplaren

Het HV is doende het ledenbestand te optimaliseren, daardoor kan het zijn dat nog niet alle mutaties zijn verwerkt. Excuses daarvoor.